

Städning– Förskola och skola

Städning är en viktig förutsättning för en bra inomhusmiljö. Det blir både rent och snyggt samtidigt som smittsamma ämnen, partikelbundna föroreningar och allergiframkallande ämnen minskar. Allergi och överkänslighet har ökat under de senaste decennierna och särskilt stor är ökningen bland barn. Dålig städning i förskolor och skolor kan förvärra besvären för de allergiska och överkänsliga barnen, vilket kan leda till att de får svårt att följa med i skolarbetet.

Planering av verksamhet och utformning av lokal

Frågor som rör städning och hygien behöver uppmärksammas redan när du planerar din verksamhet.

Det innebär till exempel att:

- Lokalerna ska användas på det sätt som de är planerade och dimensionerade för
- Utemiljöer och entréer ska utformas så att inte smuts dras in i lokalerna i onödan
- Istället för öppna hyllor bör skåp och hurtsar användas för förvaring

Egenkontroll

Som verksamhetsutövare ska du kontinuerligt planera och kontrollera verksamheten för att förhindra eller förebygga att olägenhet för människors hälsa uppstår¹. För skolor och förskolor gäller också att egenkontrollen ska vara dokumenterad².

Egenkontrollen arbetar du fram genom att göra en riskbedömning av verksamheten ur miljö- och hälsosynpunkt. Exempel på vad egenkontroll av städning på förskola kan innehålla är:

- Städschema som visar vem eller vilka som har ansvar för städningen
- Omfattning av städning och tidsintervall
- Kontroll, uppföljning och utvärdering
- Hur personal eller andra ansvariga ska agera vid misstanke om smitta eller annan olägenhet
- Val och hantering av kemiska produkter för städning
- Rutiner för klagomålshantering

Egenkontrollen enligt miljöbalken kan med fördel kopplas ihop med förskolans övriga arbete med kvalitetsprogram och rutiner, till exempel det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Kemiska produkter för städning

Du ska ha en förteckning över samtliga kemiska produkter som hanteras och som kan innebära risker ur hälso- eller miljösynpunkt³. Kemikalieförteckningen bör uppdateras varje år och ska innehålla produktnamn, använda mängder och användningsområde.

Du ska undvika att använda sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med kemiska produkter som är mindre farliga⁴.

Rutiner för hantering och förvaring av kemiska produkter ska finnas. Därutöver kan det vara bra att göra en genomgång av rengöringsmedlen för att se om produkterna kan bytas ut mot sådana som är mindre farliga.

¹ 26 kap 9 § miljöbalken (1998:899)

² Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll

³ 7 § Förordning om verksamhetsutövares egenkontroll

⁴ 2 kap 4 § miljöbalken

Omfattning och tidsintervall

Städningens omfattning och tidsintervall ska dimensioneras utifrån en bedömning av behovet i din verksamhet ur hälsosynpunkt.

Nedan följer några övergripande punkter som bör tas upp:

- Förskolelokaler behöver städas dagligen och hygienutrymmen och andra särskilt belastade miljöer kan även behöva städas flera gånger dagligen
- Det är viktigt att städningen omfattar ytor som man ofta tar på med händerna, som handtag, lysknappar, tangentbord, spolknappar samt lättåtkomliga ytor till exempel golv, bord, bänkar, stolar och hyllor.
- Städrutinerna behöver omfatta stoppade möbler och textilier som gardiner, mattor, tavlor, madrasser och kuddar.
- Leksaker behöver tvättas och rengöras regelbundet.
- Återkommande storstädning ska utföras under året. En storstädning ska omfatta golv, inredning, högt belägna horisontella ytor, lampor, ventilationsdon, textilier och golvbrunnar.
- Städfförrådet behöver städas regelbundet.
- Vid utbrott av smitta kan det bli aktuellt att öka städningens intervall och städningens noggrannhet.

Städmetoder

Bästa resultatet får du normalt med torra, kemikaliesnåla och lätt fuktiga städmetoder. Vid val av städmetod är det viktigt att tänka på följande:

- Ta hänsyn till olika inredningsmaterial samt ytornas egenskaper och tålighet.
- Använd städmetoder som binder damm effektivt.
- Följ tillverkarens anvisningar om underhåll och rengöring av golv.

- Använd dammsugare med effektiva filter eller centraldammsugare.

Förvaring och hantering av städutrustning

Städutrustningen förvaras och hanteras bäst i ett låsbart frånluftsventilerat utrymme med tappställe för både kallt och varmt vatten och utslagsvask.

I en fuktig miljö finns risk för tillväxt och spridning av mikroorganismer och det är viktigt att använd utrustning förvaras så att den kan torka och att utrymmets ytskikt är anpassat efter hur rummet används.

Moppgarner och torkdukar behöver tvättas i temperaturer över +60°C för att minska risken för smittspridning via städutrustningen. Torkdukar och moppar behöver bytas med täta intervall.

I hygienutrymmen är det viktigt att byta torkduk efter varje rum. Det är också viktigt att moppar och torkdukar som använts i hygienutrymmen inte används i andra rum i lokalen.

Övrig information

Vill du ha mer information om städning i skolor och förskolor är du välkommen att kontakta miljöförvaltningen. Du kan också hämta vägledning på Folkhälsomyndighetens webbplats, www.folkhalsomyndigheten.se.